

Drejebog: Etablering af lokalt beredskab

En køreplan i 5 faser fra idé til operationel beredskabsplan

Tryghed, parathed og stærke nabofællesskaber er noget, vi skaber sammen i hverdagen. Styrelsen for Samfundssikkerhed opfordrer os til at kunne klare os i tre døgn, men i en større krise har myndighederne begrænsede ressourcer. Derfor er det lokale beredskab det afgørende bindeled, der sikrer tryghed og supplerer samfundets samlede beredskab.

Men hvordan kommer man i gang med en plan, der rent faktisk virker i jeres landsby, boligområde eller opgang?

Denne drejebog er en praktisk tjekliste, der guider jer trin for trin – lige fra den første snak over hækken til den færdige plan er i hus. Drejebogen er baseret på de konkrete erfaringer, vi gjorde os i Rudme lokalsamfund, da vi skulle omsætte myndighedernes officielle vejledning til virkelighed.

Med støtte fra Styrelsen for Samfundssikkerhed udruller vi nu denne model til hele Danmark som en del af vores totalberedskab. Vi samler alle de bedste guides, skabeloner og erfaringer fra landets lokalsamfund på ét sted: <http://lokalt-beredskab.dk/>.

Brug drejebogen som inspiration til at gøre jeres lokalområde parat til fremtiden. Det vigtigste er ikke at gøre det perfekt fra start – det vigtigste er at komme i gang.

Rudme, juni 2026

Tyge Mortensen, projektleder

Indholdsfortegnelse

Drejebog: Etablering af lokalt beredskab	1
Fase 0: Inden opstart (Fra bekymring til mandat)	2
Fase 1: Opstart af en beredskabsgruppe	2
Fase 2: Kortlægning (Det beredskabsmæssige fundament)	3
Fase 3: Involvering (Sneboldeffekten i praksis)	5
Fase 4: Drift, organisering og vedligehold (År for år)	6

Fase 0: Inden opstart (Fra bekymring til mandat)

Formålet med denne fase er at afklare behovet for et lokalt beredskab og sikre opbakning til at gå i gang. Det kan gøres ad to veje, som begge har til mål at sikre mandatet til at nedsætte en handlekraftig beredskabsgruppe.

Den uformelle vej: Dialogen i nabolaget

Når initiativet starter nedefra og vokser organisk gennem personlige relationer:

- **Snakken over hækken:** Start uformelt med de nærmeste naboer. Del jeres bekymringer og undersøg, om der er en fælles lyst til at stå stærkere sammen.
- **Gåturen på tomandshånd:** Inviter 1-2 interesserede naboer med på en gåtur eller en kop kaffe. Det gør det nemmere at lytte og dele de første idéer uden at stå alene med ansvaret.
- **Kaffe samlingen:** Saml en lille gruppe på **5-10 personer** (f.eks. fra en vej eller en opgang) til et uformelt opstartsmøde for at mærke, om der er opbakning til at gå videre og få nedsat en beredskabsgruppe.

Den formelle vej: Gennem eksisterende foreninger

Når bekymringen rejses i lokalområdets etablerede forenings bestyrelser:

- **Dagsorden i lokale bestyrelser:** Sagen tages op som et formelt punkt i f.eks. lokalrådet, borgerforeningen, grundejerforeningen eller menighedsrådet. Bestyrelsen drøfter risikobilledet og beslutter, om foreningen selv tager initiativet, eller om de rækker ud til andre lokale bestyrelser for at nedsætte en fælles gruppe.
- **Borgermøde om kriseberedskab:** Hvis bestyrelsen ønsker at teste opbakningen bredt før opstart, indkaldes der til et åbent orienterende borgermøde, hvor behovet drøftes og gruppen kan nedsættes.

Mandatet: Uanset hvilken vej man går, afsluttes fasen med et klart mandat fra enten nabolaget, lokalsamfundet eller foreningslivet om, at opgaven er vigtig, og at der nu nedsættes en dedikeret beredskabsgruppe.

Fase 1: Opstart af en beredskabsgruppe

Formålet med denne fase er at etablere det hold, der skal lave beredskabsplanen, sørge for, at den bliver kendt af alle, og holde den ved lige.

● Trin 1 – Sammensæt en beredskabsgruppe:

At få nedsat en beredskabsgruppe, der vil og kan tage opgaven på sig, er det første konkrete skridt. Gruppen kan nedsættes demokratisk i regi af en eksisterende forening eller på et borgermøde, men kan også opstå uformelt mellem beboere på en vej eller i en opgang. Optimalt består den af en mindre, handlekraftig gruppe på 4-6 personer.

💡 **TIP 1:** Gruppen skal kunne arbejde selvstændigt og selvsupplerende. Undgå at lægge opgaven i en eksisterende bestyrelse, der i forvejen har en tæt pakket dagsorden.

💡 **TIP 2:** S sammensæt gruppen ud fra relevante kompetencer. I har brug for folk, der er gode til både praktiske opgaver, netværk/kommunikation, struktur og ledelse (dvs. hoved-, hånd- og hjertefolk).

- **Ansvar & opgave:** Beredskabsgruppen ejer processen, styrer tidsplanen, koordinerer arbejdet i tilfælde af en krise og sikrer den langsigtede vedligeholdelse.

• Trin 2 – Orienter lokalsamfundet løbende:

Gør det til en fast procedure at informere bredt og ofte om gruppens arbejde. Formålet er at sikre fuld gennemsigtighed, så alle tager ejerskab til den kommende beredskabsplan. Jo bedre orienterede borgerne er undervejs, jo nemmere vil de acceptere planen og agere efter den i en krisesituation.

💡 **TIP 1:** Skab en fast struktur for, hvor, hvordan og hvor tit beredskabsgruppen melder ud om det fremadskridende arbejde.

💡 **TIP 2:** Brug flere kanaler: sociale medier, fysiske opslag på centrale mødesteder, maillister og orientering af de lokale foreningsbestyrelser. Dette træner samtidig kommunikationsvejene til en reel krise.

- **Opgave:** Udpeg en kommunikationsansvarlig i beredskabsgruppen, som står for den løbende opdatering af lokalsamfundet.

Fase 2: Kortlægning (Det beredskabsmæssige fundament)

Formålet med denne fase er at undersøge lokalområdet geografi, konkrete risici, nøglelokationer og tilgængelige ressourcer.

- **Trin 3 – Afgræns beredskabsplanens geografi:** Sæt streger på et kort og afklar, hvem planen præcist skal hjælpe. Hvilke veje, huse eller klynger af huse skal tænkes ind? Geografien kan være alt fra en enkelt opgang eller vej til en hel landsby, bydel eller egn.

💡 **TIP:** Tænk så småt og nært, som det giver mening for beredskabsgruppen, og start dér. Det er langt nemmere at udvide geografien senere end at gabe over for meget i starten.

- **Ansvar & Opgave:** Gruppen fastlægger grænserne og udarbejder et fysisk/digitalt kort samt en foreløbig adresseliste.

- **Trin 4 – Underopdel i nærområder og rekrutter områdeledere:** Det samlede beredskabsområde inddeles i mindre, overskuelige nærområder (klynger af huse, veje eller opgange). For hvert nærområde findes og udpeges 3-4 områdeledere (kontaktpersoner, klyngeledere, vejambassadører), hvoraf én udpeges som den primære kontaktperson.
 - **Formål:** Områdelederne skal kende deres eget nabolag indgående. De skal vide, hvem der har *ekstra behov* i en krise (f.eks. gangbesværede, enlige ældre), og hvem der har *ekstra ressourcer* (materiel som generatorer, traktorer, butikker med fødevarer, eller faglige kompetencer som sygeplejersker og læger).
 - **TIP 1:** Et nærområde må ikke være større, end at én person kan overkomme at gå fra dør til dør på kort tid. En god tommelfingerregel er mellem 20 og 50 adresser.
 - **TIP 2 (Sneboldeffekten):** Find den første kontaktperson i et nærområde, og lad denne person være med til at rekruttere de næste 2-3 stykker i samme klynge. Det er en fordel, at de har en relation i forvejen, men vær opmærksom på geografisk spredning.
 - **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen optegner nærområderne på kortet og rekrutterer de primære områdeledere.
- **Trin 5 – Fastlæg relevante krisescenarier:** Hvilke hændelser er realistiske i netop jeres område? Det kan være en langvarig strømafbrydelse, it- og kommunikationsnedbrud, oversvømmelse, ekstremt vejr eller brand. Vælg det mest sandsynlige scenarie og vurder de lokale konsekvenser.
 - **TIP:** Vær meget konkrete. Tag udgangspunkt i et scenarie som f.eks. "Total strømafbrydelse i en hel uge" og undersøg systematisk, hvilke lokale konsekvenser det vil få. Når man forbereder sig grundigt på ét scenarie, dækker de etablerede strukturer som regel også andre hændelser.
 - **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen udvælger scenarierne og rækker ud til relevante lokale ressourcepersoner eller myndigheder for at få hjælp til at afdække konsekvenserne.
- **Trin 6 – Vælg et centralt samlingssted (Krisecenter):** Udvalg et eller flere egnede lokaler i området (f.eks. et forsamlingshus, et klubhus eller en skole). I en krisesituation skal stedet fungere som:
 - **Kommandocenter** for beredskabsgruppen og områdelederne.
 - **Tryghedszone** for borgerne (varmestue, fællesspisning og ressourcedepot).
 - **TIP:** Vælg et centralt sted, man kan gå til. Det skal være stort nok til at kunne rumme de borgere, der får akut brug for det, have køkkenfaciliteter og mulighed for nødstrøm (generator) til en varmestue.
 - **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen udpeger stederne og indgår formelle aftaler med ejerne, så lokalerne hurtigt kan aktiveres som krisecenter.
- **Trin 7 – Udarbejd en kommunikationsstrategi i tilfælde af telenedbrud:** Hvordan taler vi sammen, hvis mobilnet, fastnet og internet bryder fuldstændigt sammen? Det er afgørende at have analoge og uafhængige alternativer

klar.

💡 **TIP:** Indkøb Walkie-Talkies, så der er til alle områdeledere og medlemmer af beredskabsgruppen. De kan opbevares og holdes fuldt opladte hos en udpeget person, der har dette som sin faste opgave. Det er håndgribeligt og skaber stor tryghed.

- **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen vælger en hverdagsplatform (f.eks. en lukket Facebook-gruppe/Messenger), indkøber og placerer nødudstyr (f.eks. walkie-talkies) og etablerer fysiske opslagstavler strategiske steder i området til nødkommunikation.
- **Trin 8 – Lav det første udkast til beredskabsplanen og "Køleskabsflyeren":** Beredskabsgruppen formulerer det første skriftlige udkast til planen. Den skal som minimum beskrive, **time for time, hvad der skal gøres de første 24 timer** efter en kritisk hændelse. Sideløbende laves der udkast til en Pixi-udgave (en lettilgængelig 1-sides nødplan), som borgerne kan hænge op på køleskabet.
 - **Formål:** At have et konkret, fysisk materiale klar, som kan tryktestes, rettes til og kvalificeres i næste fase.

Fase 3: Involvering (Sneboldeffekten i praksis)

Formålet med denne fase er at flytte planen fra papir til virkelighed. En beredskabsplan har kun værdi, hvis lokalbefolkningen kender den, har tillid til den og tager personligt ejerskab.

- **Trin 9 – Styrk relationerne mellem beredskabsgruppen og områdelederne:** Beredskabsgruppen indkalder alle de rekrutterede områdeledere til et fælles, lukket arbejds møde. Her præsenteres kortlægningen og det første udkast til beredskabsplanen. Med udgangspunkt i det geografiske kort arbejder holdet sammen om at kvalificere ressource- og adresselisterne for de enkelte klynger, så planen kan færdiggøres.
 - **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen indkalder, faciliterer mødet og tilpasser planen på baggrund af områdeledernes input.
- **Trin 10 – Skab kontakt fra dør til dør:** Områdelederne går fysisk rundt i deres egne tildelte nærområder, banker på hos naboerne, overleverer en personlig invitation til det kommende stormøde og udleverer udkastet til køleskabsflyeren.
 - **Formål:** Den personlige kontakt. Det er her, man skaber den tætte relation mellem områdelederne og beboerne, mærker stemningen i husene og synliggør det vigtige budskab: "Her i nærområdet passer vi på hinanden."
- **Trin 11 – Involver alle lokale borgere på et stormøde:** Hele lokalsamfundet samles til et åbent stormøde. Beredskabsplanen præsenteres, så alle kan se, at der er struktur, tryghed og klart lederskab bag initiativet.
 - **Vigtigst på mødet:** En stor del af tiden dedikeres til, at borgerne sidder sammen i grupper opdelt efter deres specifikke nærområder. Her faciliterer områdelederne en uformel snak om det nære naboskab og det lokale beredskab.

- **Mål:** At alle går hjem med en dyb følelse af tryghed, fællesskab og parathed – samt den endelige køleskabsflyer under armen.
- **Trin 12 – Skab forbindelse til naboer og myndigheder:** For at sikre, at lokalsamfundet ikke bliver en isoleret ø under en krise, skal beredskabsgruppen række ud til tilstødende lokalsamfund for at koordinere en eventuel større, sammenhængende indsats. Der rettes også henvendelse til det kommunale beredskab og krisemyndighederne for at afklare deres beredskab (f.eks. ift. hjemmehjælp, oversvømmelse og brand) samt for at give dem en direkte kontaktmulighed til jeres lokalområde.
 - **Ansvar & Opgave:** Beredskabsgruppen etablerer og vedligeholder kontakten til naboer og de relevante myndigheder.

Fase 4: Drift, organisering og vedligehold (År for år)

Selve udviklingsprocessen er nu fuldført. Beredskabet overgår herfra til en fast, overskuelig rutine, så planen forbliver aktuel og aldrig bliver forældet. Den første plan skal være enkel og kan med fordel blot tage afsæt i det mest realistiske krisescenarie. År for år kan den så udvides til at dække flere hændelsestyper.

- **Trin 13 – Planlæg den årlige opfølgning og revidering:**

Beredskabsgruppen forpligter sig til at holde beredskabsplanen ved lige og i live. Som minimum indkaldes alle områdeledere mindst én gang om året til et fast opfølgningsmøde. Opfølgningen kan med fordel gøres til et fast dagsordenspunkt på generalforsamlinger eller i de tilknyttede foreningsbestyrelser, så kendskabet rodfæstes over tid.

 - **Fast dagsorden på det årlige revideringsmøde:**
 - Er there sket ændringer i risikobilledet lokalt eller hos myndighederne?
 - Skal der udskiftes personer i beredskabsgruppen eller blandt områdelederne?
 - Stemmer ressource-, adresse- og sårbarhedslisterne stadig?
 - Er nødudstyret (f.eks. walkie-talkies og generatorer) testet og fuldt funktionsdygtigt?
 - Er krisecentret stadig tilgængeligt og optimalt indrettet?
 - Skal planen opgraderes og udvides til at dække nye typer af krisescenarier?
- **Trin 14 – Byd nye tilflyttere velkommen med beredskabsplanen:** Når der flytter nye borgere til området, falder det ikke under den centrale beredskabsgruppes bord, men under det enkelte nærområdes områdeledere.
 - **Aktivitet:** Områdelederne opsøger personligt nytillflyttere på vejen eller i opgangen, byder velkommen, introducerer dem til det lokale beredskabsfællesskab og overleverer den 1-sides flyer til køleskabsdøren.